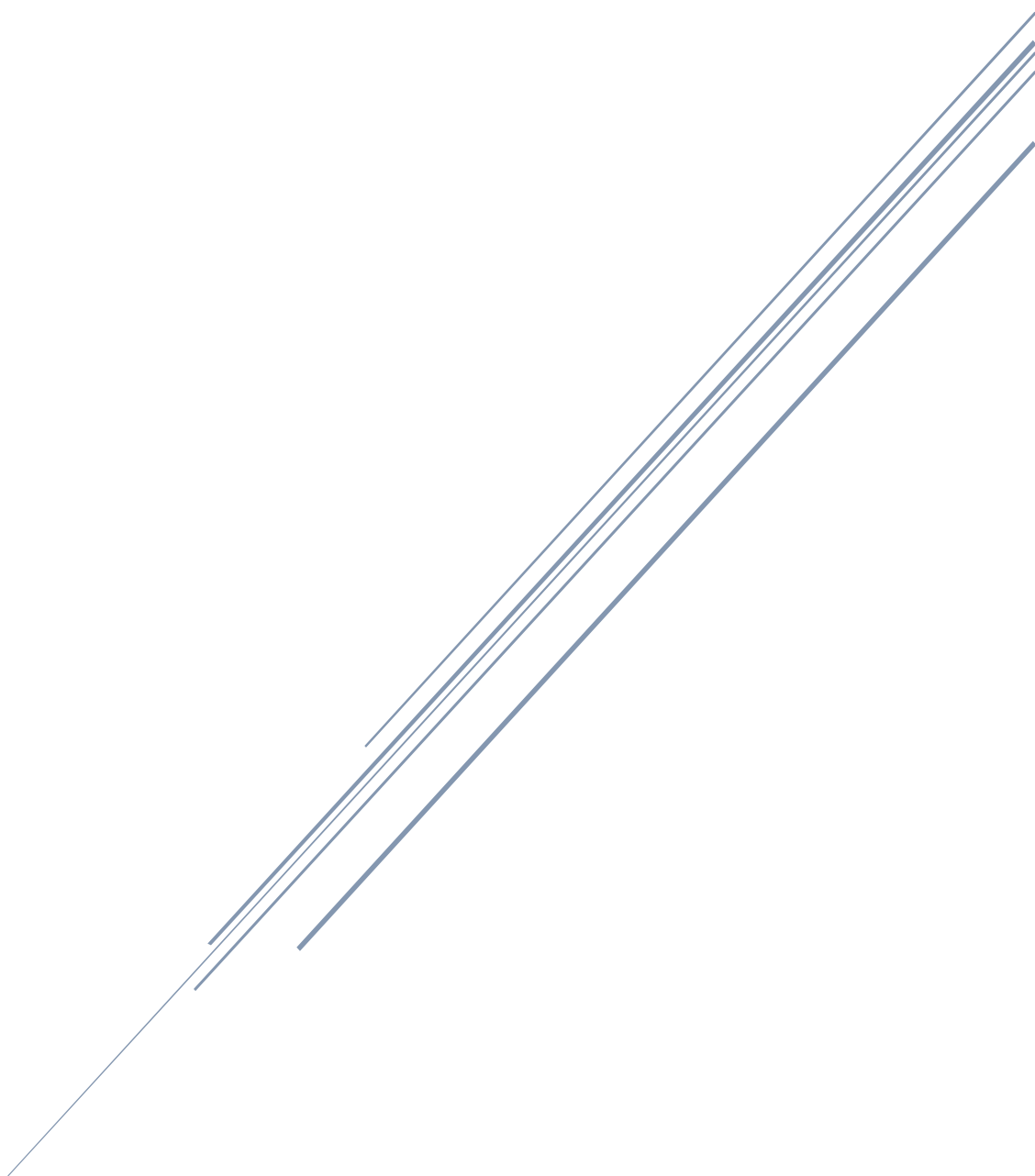

SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI KIUUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ

Tainionmäen koulu 1.8.2023

Sisällysluettelo

1 Koulukiusaamisen ehkäiseminen.....	2
1.1 Kiusaamisen määritelmä.....	2
1.2 Kiusaamisen ehkäiseminen	2
1.3 KiVa-koulu ja sen mukainen toiminta kiusaamistapauksissa	3
2 Väkivallan, häirinnän ja kielteisen käyttäytymisen ehkäiseminen ja siihen puuttuminen.....	3
3 Häirintä.....	4
3.1 Häirinnän määritelmä	4
3.2 Häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen	4
4 Yhteistyö	5
5 Suunnitelmasta tiedottaminen, seuranta ja arviointi	6
LIITE 1	7

1 Koulukiusaamisen ehkäiseminen

Oppilaalla on oikeus turvalliseen oppimisympäristöön. Aikuisilla on velvollisuus toimia kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän estämiseksi ja vähentämiseksi koulussa.

1.1 Kiusaamisen määritelmä

Yksi tai useampi henkilö toistuvasti ja pitkän aikaa kohdistaa tietoista kielteistä käytöstä yhtä tai useampaa henkilöä kohtaan tai sulkee heidät kokonaan pois joukosta.

Koulussa kaikki kielteinen käyttäytyminen ei ole koulukiusaamista. Kiusaamista tapahtuu silloin, kun sama oppilas joutuu toistuvasti ja järjestelmällisesti toisen/toisten tahallisen ja negatiivisen toiminnan kohteeksi. Toisin sanoen toiminnalla pyritään joko haittaamaan, vahingoittamaan tai aiheuttamaan mielihahaa toiselle. Myös opettaja tai muu henkilökuntaan kuuluva voi joutua kiusaamisen kohteeksi.

Esimerkkejä kiusaamisesta:

- tavaroiden piilottelu ja luvatta ottaminen
- hakkaaminen, töniminen, potkiminen, nipistely, kamppaaminen, maahan kaataminen, tukistaminen ja tukasta vetäminen sekä muu käsiksi käyminen (fyysinen kiusaaminen)
- pelottelu, pettäminen, perättömien asioiden keksiminen, sanallinen kiusaaminen ja uhkailu
- yllyttäminen yhtä vastaan, yksin jättäminen, leikeistä ja peleistä pois jättäminen ilman syytä, huokailu, ilmeily, merkitsevien silmäysten vaihtaminen toisen kanssa, toisen kohtelemineen kuin ilmaa toisin sanoen hiljainen kiusaaminen

1.2 Kiusaamisen ehkäiseminen

Vahvistamme koulussa oppilaiden kiusaamisen vastaisia asenteita. Oppilaiden huoltajille tiedotetaan kiusaamiseen liittyvistä käytänteistä. Luokanopettajat, luokanvalvojat, muut opettajat ja oppilashuoltoryhmän jäsenet käsittelevät kiusaamiseen liittyviä asioita koulussa. Kiusaamiseen puututaan ja kaikki tietoon tulleet kiusaamistapaukset kirjataan. Koulussa pidetään lukuvuosittain kysely, jolla kartoitetaan kiusaamisen yleisyyttä. Kyselyn tulokset käsitellään opettajakokouksessa, opiskeluhuoltoryhmässä ja sivistyslautakunnassa sekä sovitaan mahdollisista tarvittavista toimenpiteistä.

1.3 KiVa-koulu ja sen mukainen toiminta kiusaamistapauksissa

Olemme mukana valtakunnallisessa KiVa Koulu-toimenpideohjelmassa, jonka tavoitteena on ennen kaikkea ennaltaehkäistä ja vähentää koulukiusaamista. Toimenpideohjelman mukaisesti koulussamme toimii KiVa-tiimi, jonka tehtävänä on yhdessä opettajan/opettajien kanssa puuttua koulun kiusaamistapauksiin. Selvitämme yksittäiset riidat ja konfliktit koulussa keskustelemalla. Toistuva kiusaaminen viedään KiVa-tiimin käsiteltäväksi.

Kiusaamistilanteiden selvittely:

- Keskustellaan asianosaisten kanssa ja selvitetään kiusaamistilanteen kulku.
- Kirjataan tapahtumat KiVa-kaavakkeeseen ja tuodaan kaavake rehtorille säilytettäväksi hovissa olevaan KiVa-kansioon.
- Järjestetään osapuolten kuuleminen ja sovitaan, että kiusaamisesta on tehtävä loppu. Tehdään kiusaajalle selväksi se, mitä tapahtuu, mikäli tehty sopimus ei pidä.
- Sovitaan seurannasta.
- Ilmoitetaan kiusaamisesta vakavuusaste huomioden sekä kiusaamisesta epäillyn että kiusaamisen kohteen huoltajille ja tarvittaessa koulun opiskeluhuoltoryhmälle.
- Suoritetaan tarvittaessa asianmukaiset rankaisutoimenpiteet.
- Seurataan, toistuuko tilanne.

2 Väkivallan, häirinnän ja kielteisen käyttäytymisen ehkäiseminen ja siihen puuttuminen

Rehtorilla ja opettajilla on oikeus määrätä häiritsevä oppilas poistumaan luokasta tai muusta tilasta, jossa järjestetään opetusta tai koulun järjestämästä tilaisuudesta. Rehtori ja opettaja voivat oppilasta poistaessaan käyttää sellaisia tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolusteltavina oppilaan ikä ja tilanteen vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen (POL 36 b § 2003). Jos oppilas poistetaan luokahuoneesta tai muusta tilasta tai koulun tilaisuudesta, hänen valvontansa järjestää joko ko. oppitunnin opettaja, erityisopettaja tai luokanopettaja / luokanvalvoja.

Päätöksen oppilaan opetuksesta epäämisestä jäljellä olevan ja sitä seuraavan työpäivän ajaksi tekee rehtori. Rehtori tiedottaa asiasta oppilaan huoltajaa. Oppilaan luokanvalvoja tai luokanopettaja on tarvittaessa yhteydessä sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitaviin viranomaisiin.

Opetuksesta epäämisen aikana joko luokanopettaja tai luokanvalvoja järjestää oppilaalle mahdollisuuden keskustella oppilashuollon kuraattorin tai psykologin kanssa.

Suunnitelman opetukseen palaamiseksi tekevät oppilaan luokanopettaja tai luokanvalvoja yhdessä erityisopettajan, oppilaan ja tämän huoltajan sekä tarvittaessa psykologin / kuraattorin kanssa. Suunnitelma kirjataan Wilman tuki -välilehdelle (tuki-toimenpiteet-tukitoimet). Suunnitelmassa tulee olla kirjattuna oppilaalle järjestettävä tuki ja siihen liittyvät käytännön järjestelyt (esim. etäyhteydellä tapahtuva opetus) epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen.

3 Häirintä

3.1 Häirinnän määritelmä

Ei-toivottu huomio liittyen sukupuoleen on häirintää, joka ilmenee halventavana tai alentavana puheena toisen sukupuolesta, sukupuoleen liittyvänä kiusaamisena ja myös tekoina, jotka saavat tuntemaan häirinnän kohteeksi joutuneen henkilön noloksi, pelokkaaksi, loukkaantuneeksi tai vihaiseksi.

Häirintää on myös vihjailu ja seksuaalisesti värittyneet vitsit, vartaloa, pukeutumista ja yksityiselämää koskevat puheet ja kysymykset. Ehdottelu, vaatiminen ja fyysinen koskeminen ovat seksuaalista häirintää. Häirintää voi tapahtua myös puhelimen ja internetin välityksellä. Sukupuolinen huomio on häirintää silloin, kun sitä jatketaan, vaikka huomion kohteena oleva henkilö ilmaisee sen olevan epämiellyttävää. Emme hyväksy koulussa minkäänlaisia henkilöön kohdistuvaa häirintää ja puutumme asiaan välittömästi.

Oppilaalla ja koulun henkilökunnalla on oikeus ihmisarvon loukkaamattomuuteen ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen. Emme hyväksy myöskään loukkaavaa käytöstä koulussa ja puutumme siihen heti. Loukkaavaa käytöstä on esim. nimittely, kieltäytyminen työskentelemästä toisen oppilaan kanssa, eristäminen ja toisen henkilön vähätteleminen. Rasististen viestien lähettäminen on myös loukkaavaa käytöstä.

3.2 Häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen

Ennaltaehkäisy:

Luokissa keskustellaan häirintään liittyvistä asioista.

Uusien oppilaiden sopeutuminen kouluun huomioidaan.

Koulu noudattaa KiVa-Koulu toimenpideohjelmaa, jonka tavoitteena on myös häirinnän ehkäiseminen.

Häirinnän selvittely:

Häirintätapausten selvittämisen hoitaa yleensä koulun KiVa -tiimi. Häirinnän selvittelyyn voivat osallistua myös esim. luokanopettaja / luokanvalvoja, rehtori ja opiskeluhuollon henkilöstö.

- Keskustellaan asianosaisten kanssa ja selvitetään tapahtunut häirintä.
- Kirjataan tapahtumat. Järjestetään osapuolten kuuleminen ja sovitaan häirinnän loppumisesta. Tehdään selväksi, mitä tapahtuu, mikäli sopimus ei pidä.
- Sovitaan seurannasta.
- KiVa -tiimin opettajajäsen ilmoittaa häirinnästä siitä epäillyn ja sen kohteena olleen oppilaan huoltajalle/huoltajille.
- Suoritetaan tarvittaessa asianmukaiset rankaisutoimenpiteet.
- Seurataan, toistuuko tilanne.
- Häirintää käsitellään tarvittaessa yleisellä tasolla koulun opiskeluhuoltoryhmässä.
- Opiskeluhuollon henkilöstö huolehtii, että uhri ja tekijä saavat tarvitsemansa tuen.

Tilanteen toistuessa pyydetään oppilaan huoltajia tulemaan koululle selvittämään tilannetta ja pohtimaan, mitä asian korjaamiseksi voidaan tehdä. Vakavissa tapauksissa arvioidaan lastensuojelun ja poliisille ilmoittamisen tarpeellisuus.

4 Yhteistyö

Kannustamme oppilaiden huoltajien ottamaan yhteyttä koulun henkilökuntaan heti, kun he saavat tietää ei-toivotusta käyttäytymisestä. Koulun henkilökunta on velvollinen pitämään oppilaiden huoltajat ajan tasalla koulussa sattuneista oppilasta koskevista selvittelyistä. Opettajat tai rehtori ilmoittavat oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle. Yhteydenotot kodin ja koulun välillä tehdään joko puhelimella tai Wilman välityksellä. Koulun henkilökunnan pitää muistaa tiedottamiseen liittyvät salassapitosäädökset.

Tarvittaessa oppilaan luokanopettaja tai luokanvalvoja ohjaa häirintään, kiusaamiseen, syrjintään tai väkivaltaan osallistuneen tai sen kohteeksi joutuneen oppilaan huoltajaa ottamaan yhteyttä kouluterveydenhoitajaan, koulukuraattoriin tai psykologin.

Ennaltaehkäisevässä mielessä koulun velvollisuutena on pitää yhteyttä viranomaisiin kiusaamis-, häirintä- ja väkivaltatilanteissa. Vakavissa tilanteissa rehtori ja

opiskeluhoitoryhmän jäsenet arvioivat tilannekohtaisesti tarvitaanko viranomaisten apua.

5 Suunnitelmasta tiedottaminen, seuranta ja arviointi

Tiedotamme suunnitelmasta oppilaita, huoltajia ja koulun henkilökuntaa. Suunnitelma päivitetään ja suunnitelman toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain. Suunnitelma on opetussuunnitelman liitteenä.

Lastenpsykiatri Raisa Cacciatore kertoo, miten kiusaamista voi ennaltaehkäistä ja torjua.

Tunnista

Lapset eivät tunnista, mitä kiusaaminen on. He eivät ymmärrä, että esimerkiksi ryhmän ulkopuolelle jättäminen on kiusaamista. Vanhempien ja opettajien tehtävä on kertoa lapsille, mitä ystävyys on ja millainen käytös on kiusaamista. Koulun aikuisten tehtävä on tunnistaa kiusaamistilanteet ja ottaa niihin nollatoleranssi heti kouluvuoden alusta.

Torju

Jos epäilet, että lapsesi on vaarassa tulla kiusatuksi, ota yhteyttä opettajaan jo etukäteen. Opettaja voi esimerkiksi luokan istumajärjestyksellä vaikuttaa siihen, että ujo lapsi pääsee toisen samanlaisen viereen. Samanluonteisia lapsia kannattaa ryhmyttää, koska ystävän löytäminen voi olla heille vaikeaa. Jos koulussa on tukioppilastoimintaa, opettaja voi jo etukäteen ohjata tukioppilaita tukemaan tiettyä oppilasta.

Puutu

Kiusaamiseen täytyy puuttua heti, ettei lapsi ehdi omaksua kiusatun identiteettiä. Yläkoulussa kiusaaminen voi muuttua väkivaltaiseksi. Kiusatun lapsen tai nuoren vanhempien tulee viipymättä ottaa yhteyttä opettajaan ja tarvittaessa myös rehtoriin sekä oppilashuoltoryhmään. Kiusaamisen ratkominen on kouluyhteisön vastuulla.

Rauhoitu

Jos epäilet kiusaamista, älä ota heti suoraan yhteyttä kiusaajan vanhempiin. He eivät välttämättä usko, että heidän lapsensa kiusaa. Tilanne voi helposti kärjistyä, ja vanhemmat saattavat asettua puolustuskannalle. Hoida asiaa yhteistyössä koulun kanssa.

Mallinna

Lapset ovat lapsellisia eivätkä heidän sosiaaliset taitonsa ole vielä kehittyneet. Siksi he tarvitsevat jatkuvasti valvontaa ja ohjausta. Opetta lapsellesi rehellistä ja oikeudenmukaista toimintaa sekä ystävyysmerkit näyttämällä itse mallia. Yläkouluikäisetkään eivät välttämättä tunnista, toimiiko niin sanottu ystävä kuten ystävän kuuluu vai onko kanssakäymisessä mukana hyväksikäyttöä tai vähättelyä.

Kuuntele

Kuuntele paitsi oman lapsesi puheita, myös koululta tulevia viestejä. Vanhempien on usein vaikea uskoa, että juuri heidän lapsensa on kiusaaja. Joukossa lapsi tai nuori voi toimia aivan eri tavalla kuin kotona. Ryhmässä lapsi kokeilee muualla näkemiään toimintamalleja.

Tue

Älä yritä häivyttää lapsesi erilaisuutta, vaan tue häntä. Keskustele lapsesi kanssa hänen erityisyydestään ja opeta hänet hyväksymään se. Kerro hänelle, miten vastata, kun joku kysyy, miksi sinulla on tuollainen juttu. Kiusaaja keksii kyllä aina uuden syyn kiusata, joten tärkeintä on osoittaa itsetuntoa ja puhua aikuisille.